

NAGRADA
IGORJA ZABELA
ZA KULTURO IN
TEORIJO 2018

Štipendija

po izboru žirije

Edith Jeřábková

KURATORKA IN PISKA, PRAGA

Edith Jeřábková je dobitnica štipendije Igorja Zabela, ker s svojo polifonično prakso inovativne kulturne producentke, plodne kuratorke in piske, pa tudi strastne pedagoginje in raziskovalke izjemno prispeva k umetniškemu življenju na Češkem (in širše).

Sodelovalni pristop označuje večino hibridnih dejavnosti Edith Jeřábkove, v katerih se preteklost in sodobnost povezujeta z intelektualno ostrino ter občutljivostjo do zgodovinskih narativov in izzivov sodobnosti.

Edith Jeřábková je od leta 2011 profesorica na Oddelku za umetnost na Akademiji za umetnost, arhitekturo in oblikovanje v Pragi, kjer skupaj z umetnikom Dominikom Langom vodi kiparski studio. Predstavljata prvi profesorski duet umetnika in kustosinje v češkem akademskem izobraževalnem sistemu, v ospredje izobraževalnih formatov pa postavljata eksperimentalni pristop.

Edith Jeřábková je soustanoviteljica društva Are (2012), kolektiva, ki je hitro postal vodilni, aktivni animator kulturnega in umetniškega življenja v Pragi. Njegov bogat in raznovrsten program vključuje tudi dolgoročne raziskovalne projekte, znotraj katerih je med najbolj ambicioznimi raziskovanje in interpretacija dediščine Ester Krumbachove. Edith Jeřábková je vodja raziskovalne skupine, ki preiskuje prelomno, a še vedno ne dovolj poznano delo te pomembne osebnosti češkega novovalovskega filma.

Eden najnovejših prispevkov Edith Jeřábkove k razvoju neinstitucionalnih, neodvisnih struktur, ki preizprašujejo mejo med umetnostjo in življenjem, je kvazisociološki eksperiment *Inštitut za tesnobo*. Ta večinoma performativno-diskurzivni projekt, katerega je tudi soustanovila, deluje kot raziskovalni laboratorij in komunikacijska platforma za preučevanje vprašanj kolektivne tesnobe.

Med številnimi kuratorskimi projekti Jeřábkove so strokovna sodelovanja s tako pomembnimi češkimi umetniki, kot sta Jiří Kovanda in Barbora Kleinhamplová, ter kustosi Chris Sharp, Nadja Argyropoulou in Elodie Evers. Prav s slednjo dela na projektu o kolektivnosti v Volksbühne Berlin, imenovanem *Pos-*

tajati javnost: Javno poslušanje in javno gledanje (Becoming Public. Public Hearing and Public Seeing), ki bo izveden leta 2019.

Njeni kompleksni kuratorski projekti temeljijo na poglobljenem raziskovanju; do umetnikov, umetniške skupnosti, s katero sodeluje, pa tudi do predmeta, ki ga preučuje, pristopa tankočutno in odprto. Zgled tega je tudi njeno sodelovanje v raziskavi praške akademije za likovno umetnost (2010–12), ki se je osredotočala na transformacijske procese zadnjih tridesetih let in njihovega odraza v umetnosti, umetnostni teoriji, kritiki in filozofiji. Rezultat tega dela – razstava *Otoki odpora: Med prvo in drugo modernostjo 1985–2012* (Narodna galerija v Pragi) in knjiga, ki jo je Jeřábková kurirala in uredila skupaj z legendarnima Jiřijem in Jano Ševčík – sodi med prva in najpomembnejša dokumentiranja češkega transformacijskega obdobja.

Štipendija Igorja Zabela je izkaz priznanja Edith Jeřábkovi za njeno vztrajanje v emancipatornih neinstitucionalnih oblikah kulturne produkcije ter za njeno iskanje novih izrazov kuratorske prakse in teorije.

Člani žirije 2018

Adam Budak – GLAVNI KUSTOS, NARODNA GALERIJA, PRAGA

Ana Janevski – KUSTOSINJA, MOMA, NEW YORK

Erzen Shkololli – DIREKTOR, NARODNA UMETNOSTNA GALERIJA ALBANIJE, TIRANA